

Barzaz

An den kozh dall

*“ Il n'est pas de frontière entre hier et demain,
pas plus qu'entre la vie et la mort,
ni grosse ardoise levée, ni tremblement de
ruisseau, mais un commerce
large et spongieux de tous les instants, une
profonde contagion des années et des siècles,
au-delà des paupières noires de la nuit,
au-delà de la rotation des continents, des ma-
ternités océaniques,
le libre accès au temps par les fourmillements
et les fulgurations de la mémoire,
la libre circulation du temps par l'agitation
vigoureuse de l'esprit,
la possession du temps. ”*

Paol KEINEG

Kuzh - diguzh eo hon Istor hag abeg pe abeg a gaver dezhañ. Er penn uhelañ, ar re vraz lakaet diaez, a ra gantañ hervez o stultenn, o c'hoari evel-se gant un amzer a zo deomp.

Setu m'eo kaset ha digaset heb ec'han hon Istor etre ar brud m'eo e hini a holl viskoazh hag ar pezh a zistag deomp kanerien didro ha pennek. Un dibab dezhañ nemet-ken: klask gand uvelded un toullig sioul en ur memor feal bennak hag ivez... e-barzh ar bladenn nevez-mañ.

Notre Histoire est secrète et controversée: ceux qu'elle dérange en haut lieu l'interprètent comme bon leur semble afin de mieux disposer de notre Temps.

Notre Histoire oscille donc perpétuellement entre la rumeur séculaire et les propos sans détours de chanteurs têtus. Elle n'a d'autre choix que de se dissimuler humblement dans quelques mémoires tenaces... Et dans ce disque.

Our History is secret and controversial: men in high places bothered by it, interpret it as they see fit, in order to better utilize us and our time.

Our History fluctuates perpetually between century-old rumours and the straight forward words of stubborn singers. It has no other choice than to hide humbly in a few tenacious memories... And in this album.

1. **AR BUTUN** (dañs fisel)

Ar butun a zo kéret, 'balamour d'ar peizant
Kar an AOTROU 'vez dalc'hmat 'klask kaout an
arc'hant.

An arc'hant a vez gantañ hag an holl blijadurioù,
Beteg feurmo voeturioù d'o c'has d'an ofisoù.

Pa n'erruaint 'barzh ar bourk, mont a raint da vale,
Mont a raint 'barzh an iliz, 'sambles gant ar c'hure.

Mont a raint 'barzh ar c'hœur, 'sambles gant ar beleg,
Doue 'vez lost an iliz, 'mesk ar beizanted,

Doue 'vez lost an iliz, e-mesk ar beizanted,
O selaou o fedennoù, hag o fennoù kaled .

O selaou o fedennoù, ha memes o c'hlemmoù,
Doue 'ra ket kalz a gas, 'vit gwelet an AOTROU.

Pa vez erru an AOTROU, 'toull an ostaleri,
Neuzen e vez gouveet deuz a-biv 'vez anveet.

An AOTROU 'vez saludet, lâret de 'añ dont d'an ti,
Me ar paour kaezh peizant, 'vez laosket evel ur c'hi.

An AOTROU 'vez saludet, diwisket gant an tok,
Me ar paour kaezh peizant, 'vez laosket dont war
raok.

Pa 'vez erruet mare 'l lein, eh a an AOTROU en
kampr,
Ur fourchedenn deus e dorn, loaioù kaer en arc'hant.

Me ar paour kaezh peizant eh a da blasoù al loened,
Choma eno 'pad an deiz, gant an naon hag ar
sec'hed.

Ma 'mize bet un tamm butun da lakaad ur c'horniad,
Trouchonno lostioù ar zaout, ha goulenn pegement.

Pa 'me lakaet ur c'horniad, ha sachet ur vokedenn,
Ha neuzen a gave din, oen un den 'vit biken.

Setu micher ar peizant, 'vit gounid e damm boued,
Ober war dro e brajoù ha lakaad kalz a ed.

Ma 'm eus drouklaret netra, 'tre ma frajelite,
C'houlant eskus gant an dud, ha pardon digant Doue.

Le tabac (ar butun) n'est qu'un prétexte... !

Cette chanson assène en réalité quelques vérités bien appuyées sur les "AOTROU" (les MESSIEURS), leur aisance financière et leur comportement en société !

Tobacco (ar butun) is nothing but a pretext... ! Actually, this song, using several well placed truths, strikes a blow at the rich, their financial ease and their social attitudes.

2. AN DEN KOZH DALL

An den kozh dall war e varc'h gwenn,
hag e vab krog er c'hanabenn
Oant 'honet o daou war ar maez,
da glask plas d'ober tiegezh.
Dre ma pella e ouzh e vro,
an den kozh dall skuilhe daeroù.
Un dra poanius eo da beb oad,
'n em distagañ diouzh bro e dad.

*En Arvor n'eus 'met an haleg,
a gav peb douar he beg.*

- "Ma mab, lavar din a bremañ,
e-pelec'h emamp-ni amañ?
Tavet an avel, tomm eo an heol,
stag ar marc'h ouzh ur gwizienn teol."
- "Teol amañ n'eus e neb tu,
pa ne welan nemet brulu."
- "Pelloc'h ! Pelloc'h ! eme an den dall,
douar brulu 'zo douar fall.

*Pa weli brulu pe radenn,
na zav ket da di e-kichenn.
Aesoc'h e vi, ma c'hred ervad,
'mesk an askol hag al linad.*

An douar en-deus hon ganet,
gantañ e vezomp holl maget.

*Ha ne vez ket ar mab dinamm,
ma'z eo dinamant gant e vamm.
Pehini eo 'r c'hentañ tra,
ma mab, a dle ober ul labourer mad ?"*
- "Hadet a-dreuz, hadet a-hed,
lec'h 'ma vo teil sur a vo ed :
... An dra gentañ 'zo kaout teil..."
-... "HOLA 'ta ! Hennezh eo an eil !
An dra gentañ eo ar c'hleuzioù !

*N'az po netra heb ar c'hleuzioù.
Ma lezes te da bark digor,
d'al loened gouez, d'an avel mor,
Ar pezh a vano dit e-barzh
na gargo ket yalc'hig ar barzh.
A-raog ar gouañv a vo aret,
gant an hadach na hastit ket.
Ar gwinizh panevet ar vezh,
a ziwante en un nozvezh .
Da hanternoz, dastum an had,
goude lugerno an tantad.*

*Ha me lavar dit, bezañ a' po
irvin kement ha podoù...*

... An heol en-deus graet e dro rod,
e-pelec'h emamp-ni amañ ma faotr ?"
- "En ul laneg tost d'an hent braz."
- "Pellaomp, pellaomp, siwazh ! ...

Mallozh d'an hentoù milliget,
ha da gement en-deus o graet !
Da zegas en hon broioù kaezh,
brezel ha bosenn ha kernez.
Pa 'vo kemeret war peb lec'h
d'ober hentoù 'deuio nec'h.
Pa 'vo kemeret war peb plas
d'ober hentoù 'deuio gloaz.
Neuze 'deuio an tokoù gwenn,
gant an trubuilh hag an anken.
Heb dale a gouezho un noz teñval,
hag eh aio ar bed da fall...
Mallozh d'an deiz, mallozh d'an noz,
d'an douar ha d'an neñv mallozh !
Ha dreist holl mallozh d'ar mor,
a daolas e spoun en Arvor.

...Krediñ 'hanon ne c'houlent ket,
bremañ 'kredont pa'z eo digoueet."

2. LE VIEILLARD AVEUGLE

Le vieillard aveugle sur son cheval blanc, son fils
tenant la corde de chanvre,
allant tous deux par la campagne, cherchant un
endroit pour s'y fixer.
En s'éloignant de son pays, le vieillard aveugle
versait des larmes.
C'est chose pénible, à tout âge, de quitter le pays de
ses pères.
En Armorique, il n'y a que le saule qui se plaise sur
tous les terrains.

- "Mon fils, dis-moi maintenant, où sommes-nous ici ?
Le vent s'est tu, le soleil est chaud, attache le cheval
à une racine de parelle."

- "Nulle part ici je ne vois de parelles, il n'y a que de
la digitale."

"Plus loin ! Plus loin ! dit l'aveugle, la terre de digitale
est mauvaise terre.
Là où tu verras des digitales et des fougères, ne bâtis
pas ta maison.

*Tu seras plus à l'aise, crois moi bien, parmi les
chardons et l'ortie.
C'est la terre qui nous a enfanté et c'est la terre qui
nous nourrit,
et le fils est innocent quand il est pur envers sa mère.
Quelle est, mon fils, la première chose qu'un bon
laboureur doit faire ?*

"Semez en long, semez en large, où il y aura du
fumier il y aura du blé.

...La première chose est d'avoir du fumier..."

"...Holà ! Ce n'est que la seconde..."

*La première chose, ce sont les talus. Sans les talus,
tu n'auras rien.*

*Si tu laisses ton champ ouvert aux bêtes sauvages et
au vent de la mer,
ce qui t'y restera ne remplira pas la bourse du barde.
Avant la venue de l'hiver, d'ensemencer, ne te presse
pas.*

*Le froment, s'il n'avait honte, pousserait en une seule
nuit.*

*A minuit, recueille la graine, après que le feu de St
Jean aura été allumé.*

*Et je te le dis, tu auras des navets aussi gros que des
pots...*

- Le soleil a terminé sa course, où sommes-nous
maintenant mon fils ?

"Dans une lande, près de la grand-route."

"Malheur, éloignons-nous, éloignons-nous
Malédiction sur ces chemins maudits et sur tous ceux
qui les ont faits..."

Pour amener en nos pays la guerre, la peste et la
famine

Quand on aura pris sur chaque lieu pour faire des
routes viendra l'inquiétude.

Quand on aura pris sur chaque métairie pour faire
des routes viendra la douleur.

Alors viendront les chapeaux blancs, et le trouble, et
l'angoisse.

Bientôt tombera une nuit profonde et le monde fera
mauvaise fin.

Maudit soit le jour, maudite soit la nuit, maudits soient
la terre et le ciel...

Et surtout, maudite soit la mer, qui jeta son écume
sur l'Armorique !

Ils ne voulaient pas me croire.

Ils le font, maintenant que la chose est arrivée."

2. THE OLD BLIND MAN

The old blind man on his white horse, his son holding the lead, the two of them, in the countryside, searching for a place to settle.

Departing from his native land, the old man is weeping.

It is unbearable, at any age, to leave the land of one's fathers.

But in Armorique, only the willow likes any soil.

- "Tell me my son, where are we now ?

The wind has calmed, the sun is warm; tie the horse to a dock root."

- "Nowhere here do I see dock, there is only foxglove."

- "Farther ! Farther ! cries the blind man, the ground is no good where foxglove grows.

There, where you see foxglove and ferns, don't build your house.

You'll be more at ease, believe me, among thistles and nettles.

It's the earth that gives birth to us and the earth that nourishes us,

and the son is innocent when he is good to his mother.

My son, what is the first thing a good farmer must do ?

- "Sow far and sow wide, where there is manure, there will be wheat..."

The first thing is to find manure...

- "Wait ! That's only the second..."

The first thing are the embankments, without them

you'll have nothing.

If you leave your field open to wild beasts and the wind from the sea,

what little you'll reap wouldn't fill a bard's purse.

Before winter comes, don't rush to plant.

Wheat, if it had no shame, would sprout in one single night.

At midnight, harvest the grain, just after the fire of St John has been lit.

And, I'll tell you this, you'll have turnips as big as the pot...

The sun is setting, where are we now my son ?"

- "In a moor, near the big road."

- "Curses ! Let's leave, let's leave !

Damnation on these accursed roads, and on all those who have built them,

bringing to our land war, pestilence and famine.

When they have taken every place to build their roads, anxiety will come to all.

When they've invaded all the small farms with roads, pain will come.

And then the 'white hats' will come, and with them trouble and anguish.

Soon the darkest night will fall and the world will finish badly.

Cursed be the day, cursed be the night, cursed be the earth and the sky...

And above all, cursed be the sea, that casts its foam upon Armorique.

They didn't want to believe me... they do now that it is manifest."

3. FAÑCHIG BIHAN (Dañs en dro)

"Fañchig bihan, mevel an ti,
Kerhit e'it din da Gerouedi.

Tapit din ma jao ha bridit 'oñ
Hag eh in me d'ar c'hoed getoñ."

"Demad deoc'h c'hwi plac'h 'ag al lenn,
C'hwi ganna gwenn, c'hwi walc'ha gwenn.

C'hwi ganna brav, c'hwi walc'ha gwenn,
C'hwi walc'hey e vouchouer d'un den."

"Gannan ket brav, walc'han ket gwenn,
walc'hin ket e vouchouer da zen."

Kar me 'm eus ur breur en arme,
Ha pa ouiehe kement-se...

Ha pa ouiehe kement-se,
'droc'hey ma goug 'ziwar ma divskoe !" ...

Sur l'aire de battages, autour de la machine encore fumante et siffante, il y a la poussière, la sueur, le cidre et bien sûr, il y a la musique et la danse en rond, au son du fer et du bois. Et il y a la petite lavandière, qui ne veut pas se laisser faire, parce-que son frère va bientôt rentrer de l'armée... On a pas idée !

In the harvest wind, around the combine still steaming and hissing, swim scents of dust, sweat and cider and of course there is music and circle dances to the sounds of iron and wood. And then there is the little washerwoman who doesn't want to be unchaste, as her brother is returning home from the army soon... God knows why !

4. AR VERJELENN

An drivet zul eus a viz mae
Kalon ar verjelenn a oe gae

Kalon ar verjelenn a oe gae
O 'hont da gas he zaout d'ar menez.

Gant an hent braz, pan avañsas
Tri den yaouank a remarkas.

"Berjelennig, din a lâret
Deus 'ven e teuit, na men ec'h it ?"...

"Adieu ma zaout, ha ma c'hezeg,
C'hwi yey d'ar gêr, me ne n'in ket.

C'hwi yey d'ar gêr, me ne n'in ket,
C'hwi larey da ma zud, men vin chomet."

Berjelennig Bran a lâre
Deus he zaol ur zul da greizteiz :

"Gwel'a ran ma zaout, ma c'hezeg o tonet,
Ha berjelennig ne welan ket.

Foeltr tamm na lommig ac'h evin,
ken 'm 'o kavet ma berjelenn vihan."

Gant an hent braz pan avañsas
Ur bolom kozh a rankontras

"Bolomig kozh, din e lâret
Ma berjelennig 'peus ket gwelet ?"

"Oen du - se e park war ma ginou
Tre ma 'ma bet o soufr poanioù.

An taolioù dorn, an taolioù treid,
An taolioù gontell 'goueze warni.

An diwezhañ gêr he doe lâret
oe he intero e bered an Dreindet."

Son bétail est rentré seul... personne ne sait où est passée la petite bergère. Jusqu'à ce qu'un vieillard raconte l'horrible assassinat dont il a été témoin.

The sheep have come home alone... No one knows where the wee shepherdess has gone, until an old man tells the tale of a horrible murder he has seen.

5. AR BAMBOCHER

Pa oen me bihanig, ma zad 'n oe ma maget...
'soñjal pa ven arru braz, 'm bije en sikouret...

Bremañ pan on arru braz, me 'zo mab disnatur...
Ha davarn da davarn, setu ma flijadur...

Ha davarn da davarn, azeet war ur bank...
Da splannder ar goulou, 'tispigno ma argant...

Pa ouie 'n tavarnour, 'vize argant ganin...
En lake e verc'h da azeiñ e-tal din...

Pa ouie 'n tavarnour, vize aet ma argant...
"Kerzhet d'ar gêr bremañ, c'hwi paour kaezh
inosant !"

Bugale 'n tavarnour 'gousko 'gweleoù pleuñv...
Ha me ar bambocher 'gousko kostez ar c'hleuñv...

Bugale 'n tavarnour 'no kafe tomm d'o lein...
Ha me ar bambocher n'em mo ket met dour yen...

Ha mab an tavarnour 'dougou ar botoù lèr...
Ha me ar bambocher 'gerzho di votoù kaer...

Ha merc'h an tavarnour 'dougou dilhad perloù...
Ha me ar bambocher 'mo ket met pilhotoù...

Ur vray a vaouez am eus, Doue 'n deus he roet
din...
Bugale vray am eus, ma vezont leusket ganin...

Bugale vray am eus, ma vezont leusket ganin...
Lakan ket kalz a boan da sikour o magiñ...

Lakan ket kalz a boan d'hounid bara dehe...
Ur vray a vaouez am eus, honnezh a glasko dehe...

AR BAMBOCHER (Le noceur), où les avantages et les débits d'un homme feignant et buveur qui remercie Dieu de lui avoir donné une femme belle et patiente... Et deux jolis airs de marche pour l'emmener du bistrot au fossé.

AR BAMBOCHER (the carouser), where, despite himself, a worthless drinking man thanks God for having given him a beautiful and patient wife...
And two lovely airs to accompany him from the bar into the ditch.

6. AVANTURIO AR CITOAIEN JEAN CONAN (Dañs plin)

tennet deus al levr embannet gant Skol Vreizh hag adstummet gant Yann-Fañch Kemener (gant aotree SKOL VREIZH).

Ha me pa disembarkis, pa vis evit kerzhet
e kouezis d'an douar, evel pa vizen lazhet.

Gant an drouk deus an douar, ha tri all memes droug,
ma renkas hon c'hameradet hon dougen war o chouk.

Da sevel dumez an aod, beteg ar sovajed.
Met pa erruemp e kroec'h, eno e oemp lezet.

Ar c'hapiten saoz oe pedet, d'hon c'has beteg Lasý.
Ma 'respontas 'oe peder lev, d'an douar 'vit mont d'he.

Pa wellemp 'oe partiet koulz Saozon ha Fransigen,
Ehejomp gant ar sovajed, gante d'o c'habanenn.

Lakaet a oemp ouzh an tan, ya gante da dommañ.
Ma c'halon 'oe sesiset, na ren nemet krenañ.

Ar sovajed 'n em dispute, met 'n o entemb ket,
Nimp na lâre gér ebet, na ne oemp kapab da lâret.

Chom a reas met ur wrac'h gozh, diform oa da
weled,
Ur plac'h yaouank 'oe ganti, pemzek vloaz 'c'helle
kavet.

Ar re-se e anefomp evit bezañ merc'hed,
Diaez 'oe o anavout, memez mod 'oaint gwisket.

An hini yaouank 'gaozee, ar wrac'h gozh 'selle
ouzhin,
C'hoant awalc'h he devoe, da ober kaoz ganin-me.

Me a selle en-dro din, hag em welle estoned,
Pa wellen an tristañ plas em oa en em gavet.

Ar gabanenn 'oe ur veingleuz, evel dindan an douar,
An hanter 'oe dizolo d'an heol, d'ar stered ha d'al loar.

Mein e oa en-dro d'an tan evit 'n em azeñ,
Ar wrac'h gozh 'oa 'pad an deiz, azeet war he hini...

Ce texte est tiré d'un livre récemment publié par SKOL VREIZH et qui rassemble les mémoires véridiques d'un Breton de Guingamp au parcours étonnant. Pêcheur à Terre-Neuve, naufragé sur la banquise, soldat de l'An II et soldat bleu en Bretagne, Jean Conan raconte ses campagnes, le fracas épouvantable et la violence terrible des guerres auxquelles il prit part. L'extrait choisi ici montre comment Jean Conan, abandonné à Terre-Neuve, est recueilli par une peuplade aux mœurs étranges (ar sovajed). Il n'est pas au bout de ses surprises... Pour en savoir plus, lisez "Les aventures de Jean Conan" (texte bilingue).

This text is taken from a book recently published by SKOL VREIZH, which chronicles the true story of a Breton man from Guingamp with an astonishing history. Fisherman in Newfoundland, shipwrecked on an ice floe, soldier in France and Brittany during the French Revolution, Jean Conan recounts his adventures during the violent and terrible wars he took part in. This passage describes how Jean Conan, abandoned in Newfoundland, is taken in by strange savages. And this isn't the end of his incredible adventures... To know more, read the book !

7. PARREZ LOK-MALO

Tuchantig 'erruey an hañv, 'di gorey ar pardonioù
Ni 'yey nimp toud war un dro da bardon Lok-Malo.

Welehomp ni an dud yaouank ba 'e prosesionoù
Levrioù gante 'n o dorn o kaniñ kantigoù.

Hag ar gonskried yaouank o tougen bannegeloù
Ar vailhañtañ anezhe o tougen Sant Malo.

Ar parrez a Lok-Malo 'zo ur parrez a-feson,
Panevet an aotrou maer, ar c'hure hag ar person.

Panevet an aotrou maer, ar person hag ar c'hure,
Doent treizet ur femeleñn, doe ket c'hoazh tri wec'h
vle...

Gant tammigoù a gate ha bannac'higoù kafe,
O lâret he chapeled, un noz e-tal he gwele.

Med bremañ aotrou kure, c'hwi yey c'hwi da Wened,
Da weled an aotrou eskob 'vit gouleñn bout eskuzet

"Bonjour deoc'h aotrou eskob, setu me deuet d'ho
kavet
Abalamour d'ur felañsein 'zo ganin erruet."

"Antreet aotrou kure, antreet en buro,
Me 'rey deoc'h un tamm paper, c'hwi retorney en dro.

Me rey deoc'h un tamm paper, c'hwi retorney en dro,
Ne deullet ket ho amied deus parrez Lok-Malo."

...Ar parrez a Lok-Malo 'zo ur parrez a-feson,
Panevet an aotrou maer, ar c'hure hag ar person...

Le pardon de Lok-Malo était une belle fête, et la paroisse de Lok-Malo une commune convenable... Sauf quand les notables se mirent à trois pour abuser d'une innocente jeune fille, l'amadouant de la manière la plus traître qui soit : du café et des petits gâteaux.

The religious festival ("Pardon" in Brittany) in the village of Lok-Malo was beautiful, and the parish quite respectable... Except when three influential men (the mayor, the priest, and his assistant) seduced an innocent young girl, luring her in a most villainous way: with coffee and little cakes.

8. GWERZ PONTKALLEG

Savet d'ar Markiz a Pontkalleg
a oe un den kriz ha kaled...

Un habit lien en doe lakaet
Evid 'vehe ket bet anavet...

Ka' eñ ouie e oe treizet,
Ba' bourk Nignol 'n 'oe 'n em guzhet...

Bonjour deoc'h c'hwi aotrou person
Asil ganeoc'h e c'houlennan...

Tavet, tavet, aotrou Markiz
Ka' me 'rey deoc'h c'hwi loñjeriz...

Med ur paourig a Laouelan
en 'oe eñ gwelet ba' er gambr...

Hag un devezh e klask e voued
Ba' bourk Nignol 'n 'oe erruet...

Bonjour deoc'h c'hwi aotrou person
C'hwi rehe din an aluzenn...

Mein a rey deoc'h c'hwi kant diner
Mein ho suppli lârit ket gér...

An deiz 'arlerc'h, d'an abrede,
'oe ar paourig ba' Gemene...

Oe ar paourig ba' Gemene,
'arlerc'h an Doaron eñ 'glaske...

...An Doaron braz a Gemene,
'bosez e dorn 'ar e ziskoe...

"Deuit c'hwi ganeomp aotrou Markiz,
Na deuit c'hwi ganeomp da Bariz..."

... Ema e benn war ar pave
o ridellat gant bugale...

A l'âge de vingt-deux ans, Clément de Guer Malestroit, Marquis de Pontcallec, fut décapité à Nantes pour avoir participé à la conspiration de Cellamare, mêlant l'Espagne à un projet de rétablissement de l'indépendance absolue de la Bretagne face à la France... Et au Régent, qui réagit brutalement. C'était en 1720, mais à travers plusieurs chansons, la rumeur populaire continue de porter à notre connaissance cette page d'histoire peu enseignée. Cette version a été recueillie par Claudine Mazéas auprès de Mme Juget, originaire de Kernascléden, près du château de Pontcallec.

At the age of twenty-two, Clément de Guer Malestroit, the Marquis of Pontcallec, a Breton noble, was decapitated in Nantes for having participated in the Cellamare conspiracy, involving Spain in a project to reestablish Brittany's independence from France and its brutal Regent. It happened in 1720, but over time and thanks to several songs, this popular tale continues to enlighten us about that little known era.

9. KAN A-BOZ

An heol a ra sklerijenn, al loar hag ar stered,
Ar blijadurioù er bed-man, n'int 'met un tremeniad.

Ar blijadurioù er bed-mañ, hep karantez gante,
Kaoz e vezont d'an daonasion, er bed all goude se...

Hag arsa 'ta ma mignon, c'hwi 'zo un den gwall desket
Kapabl oc'h da lâret din, ar gwasañ tra 'zo er bed ?

Ar gwasañ tra, 'ta ma mignon, eo an teod milliget
Kaoz e vez da veur a hini, da vezañ kondaonet.

Gwell 'vez din kavet afer deus tri gi añrajet
Evit e vez kavet afer deus an teod milliget.

'Tre an tad hag ar bugel, etre ar breur hag ar c'hoar,
Memes 'tre ar priejoù, hennezh a lak ar glac'har.

Hennezh ataka 'n dud yaouank, memes war o enor,
Gant ur vouezh ken eklatan a ya betek ar mor.

Hennezh a lemm digante nag un teñzor ekselant
Presiusoc'h 'vit an aour, kaeroc'h 'vit an arc'hant.

Le chant traditionnel breton présente trois formes de joutes oratoires improvisées : le kan a-boz (basé sur l'alexandrin), le diskour (basé sur l'octosyllabe), qui tous deux abordent généralement des sujets à portée philosophique, et le prokont, qui se réserve les sujets grivois. Ce kan a-boz est une méditation sur la médisance.

Traditional Breton singing has three types of improvised oral "jousting": Kan a-boz (based on alexandrine verse), Diskour (octosyllabic verse), both of them generally dealing with rather philosophical subjects, and Prokont, reserved for more ribald occasions. This Kan a-boz is a meditation on slander.

1. **Ar butun** - 4'57
(Dañs fisel) Traditionnel - Arrangement BARZAZ
2. **An den kozh dall** - 9'34
Traditionnel - Arrgt. BARZAZ
3. **Koat-houarn ha Fañchig bihan** - 4'31
(Dañs en dro) Compos. J-M Veillon & Traditionnel - Arrgt. BARZAZ
4. **Ar verjeleñn** - 8'36
Traditionnel - Arrgt. BARZAZ
5. **Ar bambocher** - 5'30
(Tonioù bale) Traditionnel - Arrgt. BARZAZ
6. **Avanturio ar citoaien Jean Conan** - 7'33
(Dañs plin) Skol Vreizh/ air traditionnel - Arrgt. BARZAZ
7. **Parrez Lok-Malo** - 6'18
Traditionnel - Arrgt. BARZAZ
8. **Gwerz Ponkalleg** - 12'33
Traditionnel - Arrgt. BARZAZ
9. **Kan a-boz** - 5'06
(An teod milliget) Traditionnel - Arrgt. BARZAZ

Padèlèz (Durée totale): 65'00

Mersi Bras da (remerciements à) : Eric Chauvière, Philippe Terrasse, Wilfrid Hubert, Deirdre Abrams, Jean-Marc Ellien, Thierry Moreau, Youenn ha Josik, Christian Poupon, Serge Picard, Paol Keineg, Jean-Luc Crépin, Gérard & Christine De La Motte Rouge, J-J Henry Guy Trameleuc, Hammy Hamilton, Gilles Lehart, Ursula Hopkins, Alan Alory, Claudine Mazéas, Roy & Suzan, J-Pol Huellou, Xavier ha Maï, Patrick ha Manjeet, Mod all, Skol-Uhel ar Vro, an DRAC, an ODDC, Skol Vreizh, ha d'an holl re o deus desket o c'hanaouennoù d'ar re yaouank

Philippe Terrasse - Photo Ch. Poupon

BARZAZ :

Yann-Fañch KEMENER : kan (*chant*)

Jean-Michel VEILLON : fleütoù koad (*flûtes*)

Gilles LE BIGOT : gitaroù (guitares)

Alain GENTY : gitaroù ponner (*basse fretless, basse électrique*)

David "Hopi" HOPKINS : bodhran, taboulinoù dour, didjeridu, anklungs, caxixi, fleütoù Amazonia, simbalennoù, ha binvioù sko all.
(*tambours d'eau, flûtes amazoniennes, cymbales et percussions diverses...*)

Gant (avec) :

Youenn LE BIHAN : bombard ha biniou kozh - war "ar verjeleñn".

Josik ALLOT : hirvombard (*hautbois*) - war "ar verjeleñn".

Jean-Marc ELLIEN : programoù klavier (*programmations claviers*)
war "ar verjeleñn", "dañs plin", "dañs endro".

Thierry MOREAU : gourrebed (*violoncelle*) - war "Parrez Lok-malo".

Enrollet ha kemmesket e miz c'hwevrer ha meurzh 92 er studio "ARPEGE"
(*Enregistré et mixé en février et mars 92 au studio "ARPEGE" - 44840 Les Sorinières*)

Enrolladur (*Prise de son*) : Philippe TERRASSE.

Kemmeskaj (*Mixage*) : Philippe TERRASSE & Eric CHAUVIERE.

Notennoù (notes) : BARZAZ.

Troidigezh saozneg (*English translation*) : Deirdre ABRAMS.

Foto tu reiz (*Photo recto*) : Christian POUAPON.

Foto tu gin (*Photo verso*) : Serge PICARD.

Pajennadur (*Mise en page*) : Pol LE MEUR

Embannet gant skoazell SKOL-UHEL AR VRO, DRAC, ODDC.

Avec l'aide de l'INSTITUT CULTUREL DE BRETAGNE, DRAC, ODDC.

Kenoberenn (*co-production*) BARZAZ TRIO / KELTIA MUSIQUE.

Embannadur (*Copyright ed.*) GOASCO Music Ltd / PRS

BARZAZ : "Lan vihan"- 22140 PLUZUNET. 96 35 89 84 - 96 74 67 34